

Yhdeksän mysteriesinettä Kansallismuseon kokoelmista

Arvaisitko, mihin näitä kummallisia esineitä on käytetty?
Kuinka monta tunnistat?

Kansallismuseo on teille valikoinut kokoelmistaan yhdeksän kummallisinta esihistoriallista esinettä.

Tehtävänanto

- Ottakaa kynä ja paperi esille.
- Koittakaa tunnistaa seuraavat mysteriesineet parin kanssa.
 - Mikä esine on kyseessä?
 - Mihin sitä on mahdollisesti käytetty?
- Kirjoittakaa vastauksenne ylös.

Onnea koitokseen!

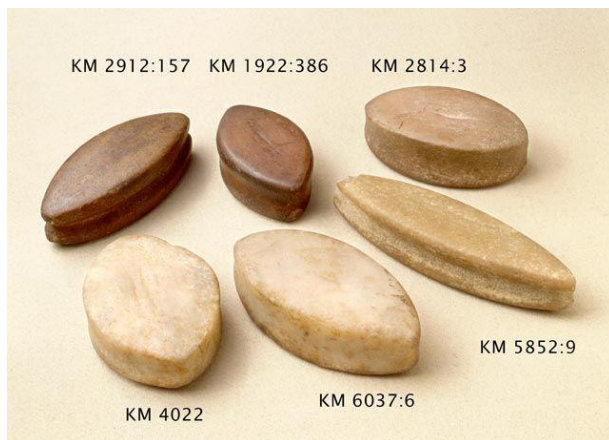

Kuvaaja tuntematon, Museovirasto - Musketi, Arkeologian esinekokoelma. Finna.fi:
<https://finna.fi/Record/musketti.M012:KM28013:7096>

ESINE 1

Esineen koko:

- korkeus 60mm
- leveys 80mm

Kuvaaja tuntematon, Museovirasto - Musketit, Arkeologian esinekokoelma. Finna.fi:
<https://finna.fi/Record/musketit.M012:KM2814:3>

Kuvaaja tuntematon, Museovirasto - Musketit, Arkeologian esinekokoelma. Finna.fi:
<https://finna.fi/Record/musketit.M012:KM1996:55>

ESINE 2

Esineiden koko:

- Pituus n. 95mm
- leveys 39-53mm
- Paksuus noin 27mm

Kuvaaja tuntematon, Museovirasto -
Musketti, Arkeologian
esinekokoelma. Finna.fi:
[https://finna.fi/Record/musketti.M012:
KM2441:1](https://finna.fi/Record/musketti.M012:KM2441:1)

ESINE 3

Esineen koko:

- korkeus noin 142mm
- halkaisija max. 220mm

Kuvaaja tuntematon, Museovirasto - Musketti, Arkeologian esinekokoelma. Finna.fi:
<https://finna.fi/Record/musketti.M012:KM2273.1>

ESINE 4

Esineen koko:

- pituus 97mm

Kuvaaja tuntematon, Museovirasto - Musketi, Arkeologian esinekokoelma. Finna.fi:
<https://finna.fi/Record/musketi.M012:KM38387:1>

ESINE 5

Esineen koko:

- pituus 59mm
- leveys 16mm
- paksuus 8mm
- paino 7g

ESINE 6

Kuvaaja tuntematon, Museovirasto - Musketti, Arkeologian esinekokoelma. Finna.fi:
<https://finna.fi/Record/musketti.M012:KM6388:26>

ESINE 7

Esineen koko:

- pituus 37mm
- leveys 16mm
- paksuus 10mm

Kuvaaja tuntematon, Museovirasto - Musketti, Arkeologian esinekokoelma.
Finna.fi: <https://finna.fi/Record/musketti.M012:KM9135:35>

ESINE 8

Esineen koko:

- pituus 46mm
- leveys noin 32-36mm

Kuvaaja tuntematon, Museovirasto - Musketti, Arkeologian esinekokoelma.
Finna.fi: <https://finna.fi/Record/musketti.M012:KM9914:1>

ESINE 9

Vasemman yläkulman
esineen koko:

- leveys noin 25cm

Kuvaaja tuntematon, Museovirasto - Musketti, Arkeologian esinekeräily.
Finna.fi: <https://finna.fi/Record/musketti.M012:KM10732:1>

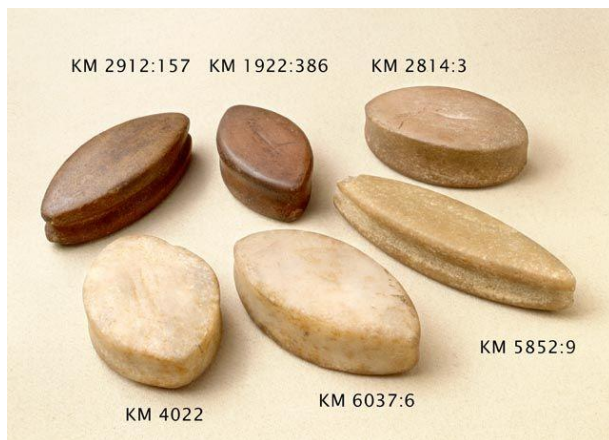
VASTAUKSET

1. Savi-idoli - hirvi

- Neoliittinen kausi (kivikausi).
- Savi-idoleiksi kutsutaan kivikautisia savesta muotoiltuja hahmoja, joilla on usein ihmisen pää ja toukkamainen käyrä vartalo.
- Myös muutamia savesta tehtyjä eläinhahmoja on löydetty, kuten tämä hirvi.
- Esine on 60 mm korkea ja 80 mm leveä.
- Hahmojen merkitystä kivikauden ihmisille ei tiedetä.
- Lisätietoja: <https://finna.fi/List/730386>

Kuvaaja tuntematon, Museovirasto - Musketti, Arkeologian esinekokoelma. Finna.fi:
<https://finna.fi/Record/musketti.M012:KM28013:7096>

Kuvaaja tuntematon, Museovirasto - Musketi, Arkeologian esinekokoelma. Finna.fi:
<https://finna.fi/Record/musketi.M012:KM2814:3>

Kuvaaja tuntematon, Museovirasto - Musketi, Arkeologian esinekokoelma. Finna.fi:
<https://finna.fi/Record/musketi.M012:KM1996:55>

2. Soikea tuluskivi

- Tuluskivellä isketään kipinä tulen sytyttämiseksi.
- Soikeita tuluskiviä uskotaan käytetyn tulen sytyttämiseen erityisesti rituaaleissa, joilla pyrittiin takaamaan hyvä sato ja hedelmällisyys.
- Ylemmän kuvan vanhemman rautakauden tuluskivi KM2814:3 (inventaarionumero) on löydetty Lapualta. Pituus 96,50 mm, leveys 39 mm, paksuus 29 mm.
- Alemman kuvan rautakautinen tuluskivi KM1996:55 (inventaarionumero) on löydetty Kangasalalta. Pituus 94 mm, leveys 53mm ja paksuus 26 mm.
- Lisätietoja: <https://finna.fi/List/730386>

Kuvaaja tuntematon, Museovirasto -
Musketti, Arkeologian
esinekokoelma. Finna.fi:
[https://finna.fi/Record/musketti.M012:
KM2441:1](https://finna.fi/Record/musketti.M012:KM2441:1)

3. Pronssikattila

- Pohjanmaalla sijaitsevasta Levälundan vesikalmistosta eli hautausmaana käytetystä lammesta löytyi kallisarvoinen pronssinen kattila. Samanlaisia pronssisia kattiloita tunnetaan alueelta vain 3 kappaletta.
- Esineen korkeus noin 142mm ja halkaisija suurimmillaan 220mm.
- Kattilan käytöstä ei ole tarkempaa tietoa.
- Kattila on peräisin Rooman valtakunnan alueelta.
- Kattila on valmistettu merovingiajalla, noin 550-800.
- Lisätietoja: <https://finna.fi/List/730386>

Kuvaaja tuntematon, Museovirasto - Musketi, Arkeologian esinekokoelma. Finna.fi:
<https://finna.fi/Record/musketti.M012:KM2273.1>

4. Rauta-avain

- Tämä rauta-avain on valmistettu viikinkiajalla, noin 800-1050.
- Avaimen pituus on 97 mm.
- Viikinkiajalla arvoesineitä alettiin säilyttää lukon takana, joiden avaamiseen tarvittiin avain.
- Lukkojen avaimia löytyy toisinaan.
- Tämä rauta-avain on löydetty Mainiemen kartanon puutarhassa olleesta lystihuoneesta 1905.
- Lisätietoja: <https://finna.fi/List/730386>

Kuvaaja tuntematon, Museovirasto - Musketi, Arkeologian esinekokoelma. Finna.fi:
<https://finna.fi/Record/musketi.M012:KM38387:1>

5. Korvalusikka

- Tämä korvalusikka on valmistettu viikinkiajalla, noin 800-1050. Se on 59 mm pitkä, 16 mm leveä ja painaa 7 grammaa.
- Korvalusikkaa käytettiin korvien puhdistamiseen rautakaudella.
- Korvavaikkua on ainakin myöhempinä aikoina käytetty kansanlääkinnässä haavanhoidossa mahdollisten antiseptisten ominaisuuksiensa vuoksi.
- Lisätietoja: <https://finna.fi/List/730386>
- Vinkki: Finna.fi:stä löytyy lisää aineistoja korvalusikoista eri aikakausilta.

6. Lukkoja ja avaimia

- Viikinkiajalla arvoesineitä alettiin säilyttää lukon takana. Kuvassa useita rautakautisia lukkoja ja avaimia.
- Kuvan oikeassa reunassa rautainen riippulukko KM6388:26 (inventaarionumero). Riippulukon kannessa ja kyljessä on silmukat, joissa on luultavasti alkujaan ollut ketju.
- Riippulukon putkiosa on 30mm korkea.
- Riippulukko on viikinkiajalta, noin 800-1050. Se on löytynyt Hämeenlinnasta.
- Lisätietoja: <https://finna.fi/List/730386>

Kuvaaja tuntematon, Museovirasto - Musketti, Arkeologian esinekokoelma. Finna.fi:
<https://finna.fi/Record/musketti.M012:KM6388:26>

7. Purupihka

- Purupihkaa pureskeltiin purukumin tapaan hampaiden puhdistamiseksi jo kivikaudella.
- Tämä purupihka on koivunpihkaa.
- Kovettuneisiin purupihkan kappaleisiin on tallentunut kivikautisten ihmisten hampaanjälkiä.
- Lisätietoja: <https://finna.fi/List/730386>

Kuvaaja tuntematon, Museovirasto - Musketit, Arkeologian esinekokoelma.
Finna.fi: <https://finna.fi/Record/musketit.M012:KM9135:35>

8. Kourutaltta

- Neoliittinen kausi (kivikausi).
- Kivestä tehty kourutaltta on lähes puoli metriä pitkä ja 32-36mm leveä.
- Se on tehty viherliuskeesta, joka on peräisin satojen kilometrien päästä löytöpaikasta.
- Kourutaltta on löydetty Kiuruvedeltä.
- Taltassa ei ole mitään käytön jälkiä, ja se on ilmeisesti uhrattu kivikaudella koskeen.
- Lisätietoja: <https://finna.fi/List/730386>

Kuvaaja tuntematon, Museovirasto - Musketi, Arkeologian esinekokoelma.
Finna.fi: <https://finna.fi/Record/musketi.M012:KM9914:1>

9. Pronssiset silmälasisoljet

- Arkeologit nimittävät näitä pronssikautisia solkia silmälasisoljiksi, koska ne muistuttavat muodoltaan silmälaseja.
- Soljet saattoivat olla sängen suuria, jopa noin 20cm leveitä. Ne on tehty aikansa uutuusmateriaalista, arvokkaasta pronssista.
- Solkia on käytetty vaatteiden kiinnittämiseen. Näillä on todennäköisesti kiinnitetty viitta.
- Kuvan silmälasisoljet ovat ajalta noin 1800-500 eaa.
- Lisätietoja: <https://finna.fi/List/730386>

Kuvaaja tuntematon, Museovirasto - Musketti, Arkeologian esinekokoelma.
Finna.fi: <https://finna.fi/Record/musketti.M012:KM10732:1>

Kuinka monta arvasit oikein?

**Kaikki nämä ja monet muut kummalliset
esineet ovat nähtävissä myös
Kansallismuseon
Esihistorian näyttelyssä.**